

Akademia Bialska Nauk Stosowanych im. Jana Pawła II
www.akademiabialska.pl

Wydział Nauk Ekonomicznych

PROGRAM PRAKTYKI ZAWODOWEJ

Na kierunku: Bezpieczeństwo Narodowe

Dla naboru: 2022/2023

Poziom kształcenia: studia drugiego stopnia

Forma kształcenia: stacjonarna

Opracowanie: dr Barbara Stefaniuk

Spis treści

Rozdział I. Wymiar, zasady i formy odbywania praktyki	3
Rozdział II. Cele i efekty praktyki	6
Rozdział III. Hospitacje praktyki	7
Rozdział IV. Postanowienia końcowe	7
Załącznik nr 1 do Programu praktyki zawodowej – Karta weryfikacji efektów uczenia się	8
Załącznik nr 2 do Programu praktyki zawodowej – Protokół zaliczenia Praktyki zawodowej	12

Rozdział I. Wymiar, zasady i formy odbywania praktyki

1. **Wymiar godzinowy praktyki:** łączny wymiar praktyk na kierunku Bezpieczeństwo narodowe wynosi 3 miesiące (480 godzin). Praktyka zawodowa stanowi całość i wynosi 480 godzin.
2. **Liczba punktów ECTS:** 18
3. **Czas trwania i miejsce w cyklu kształcenia:** 480 godzin, II semestr
4. **Zasady organizacji praktyki:**
 - 1) Warunkiem rozpoczęcia praktyk jest dostarczenie do SPSBK w terminie nie później niż na dwa tygodnie przed rozpoczęciem praktyki następujących dokumentów: *Skierowania, Porozumienia, Potwierdzenia możliwości realizacji efektów uczenia się* lub *Deklaracji* (w przypadku okresowej lub trwałej współpracy uczelni z zakładem pracy).
 - 2) Praktyka prowadzona jest pod kierunkiem zakładowego opiekuna praktyk wskazanego przez zakład pracy przyjmujący studenta na praktykę.
 - 3) Studenta obowiązuje 8-godzinny pobyt w zakładzie pracy, podczas którego realizuje zadania wyznaczone przez zakładowego opiekuna praktyk z uwzględnieniem założonych w programie efektów uczenia się (zob. *Karta weryfikacji efektów uczenia się* oraz inne dokumenty wynikające ze specyfiki kierunku), przy czym za 1 godzinę praktyki przyjmuje się jednostkę 45-minutową (tzn. 8 godzin x 45 minut = 6 godzin zegarowych).
 - 4) Studenta w wyjątkowych, uzasadnionych sytuacjach (wynikających ze specyfiki pracy w danym zakładzie pracy) może obowiązywać dłuższy dzienny pobyt w instytucji/zakładzie pracy/jednostce, jednakże nie przekraczający 10 godzin x 45 minut.
 - 5) Praktyka realizowana jest od poniedziałku do piątku w dwóch pierwszych zmianach.
 - 6) W trakcie praktyki student jest zobowiązany do systematycznego i rzetelnego prowadzenia wpisów w dzienniku praktyk, które są na bieżąco weryfikowane przez zakładowego opiekuna praktyk lub uprawnioną osobę wskazaną przez kierownictwo zakładu pracy. Zakładowy opiekun praktyk może zlecić praktykantowi zadanie wypełniania innych formularzy dokumentujących przebieg praktyki i wykonania zleconych zadań (np. karty obserwacji).
 - 7) W przypadku choroby lub innej uzasadnionej nieobecności (wypadek losowy) student zawiadamia o zaistniałej sytuacji zakładowego opiekuna praktyk oraz uczelnianego opiekuna praktyk. Okresy zwolnień lekarskich nie są zaliczane, jako odbyta praktyka i muszą zostać odpracowane w innym terminie ustalonym w porozumieniu z zakładowym i uczelnianym opiekunem praktyk. Termin odpracowywania godzin opuszczonych z powodu zwolnienia lekarskiego lub innej uzasadnionej nieobecności nie może kolidować z planem obowiązkowych zajęć dydaktycznych w ABNS w Białej Podlaskiej, ani z indywidualnym terminarzem zaliczeń i egzaminów.

5. **Miejsca realizacji praktyki:**

Studenci mogą odbyć praktykę zawodową w podmiocie, z którym Uczelnia ma podpisane porozumienie bądź też wybrać miejsce praktyk samodzielnie. Preferowanymi miejscami odbywania praktyk są jednostki z zakresu bezpieczeństwa, w szczególności służby rządowe i samorządowe powołane do ochrony ładu i porządku publicznego, m.in. komórki zarządzania kryzysowego urzędów gminy, powiatu, Policja, Służba Więzienna, Państwowa Straż Pożarna, z wyłączeniem Ochotniczej Straży Pożarnej, Służba Celna, Straż Graniczna, a także jednostki i struktury Wojska Polskiego (w zakresie zadań realizowanych przez pracowników cywilnych), ośrodki dla uchodźców. W szczególnych przypadkach praktyki mogą odbywać się również w innych podmiotach, o ile student uzyska pozytywną opinię uczelnianego

opiekuna praktyk, a profil ich działalności jest zgodny ze specyfiką kierunku Bezpieczeństwo Narodowe oraz umożliwia realizację programu praktyki kierunkowej.

6. Terminy realizacji praktyki:

- 1) Praktyka realizowana jest:
 - a) zasadniczo w trakcie trwania semestru w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych lub w dniach ich trwania, jeżeli godziny praktyk nie pokrywają się z zajęciami dydaktycznymi;
 - b) ewentualnie, jeśli student z przyczyn od siebie niezależnych nie zrealizuje w powyższym czasie praktyki, a opiekun uczelniany wyrazi na to zgodę – w okresie wakacji przewidzianych terminarzem roku akademickiego, z zastrzeżeniem terminu do końca letniej sesji poprawkowej.
- 2) Praktyka zawodowa nie może trwać krócej niż jest to przewidziane w programie studiów dla kierunku Bezpieczeństwo narodowe, chyba że wynika to z odrębnych przepisów w zakresie organizacji praktyk zawodowych na danym kierunku studiów oraz zapisów wskazanych w ust. 8, pkt. 4.
- 3) Student, który studiuje na dwóch lub więcej kierunkach studiów powinien odbyć pełny zakres praktyk przewidzianych dla każdego z nich. Za zgodą prorektora ds. kształcenia i studentów, po zasięgnięciu opinii uczelnianego opiekuna praktyk, student może być zwolniony z praktyki lub części praktyki na kolejnym kierunku studiów, jeśli cele i efekty uczenia się praktyk dla różnych kierunków studiów pokrywają się.
- 4) Praktyka nie musi się odbywać w tygodniach oraz dniach następujących po sobie.
- 5) Praktyka może odbywać się w kilku zakładach pracy. Po dostarczeniu dokumentacji z każdego zakładu pracy, ich wymiar podlega zsumowaniu.
- 6) W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek studenta, prorektor ds. kształcenia i studentów może wydać zgodę na wcześniejsze odbycie praktyki niż jest to określone w programie praktyki.

7. Warunki zaliczenia praktyki:

- 1) Praktykę zalicza uczelniany opiekun praktyk na podstawie:

- a) prawidłowo wypełnionego *Dziennika praktyk*;

Dziennik praktyk, w którym student odbywający praktykę dokonuje następujących wpisów, powinien zawierać:

- datę rozpoczęcia i zakończenia praktyki, dokładną nazwę i adres zakładu pracy, w którym student odbywał praktykę, pieczęć instytucji/nazwę zakładu pracy; podpis i pieczęć kierownika/dyrektora zakładu pracy;
 - dzienny, zwięzły zapis przebiegu praktyki i wykonywanych zadań wraz z odniesieniem każdego zadania do efektów uczenia się (kolumny w tabeli w dzienniku: opis wykonywanego zadania – numer efektu) oraz z krótką refleksją dotyczącą podejmowanych przez studenta działań (czego się nauczył, korzyści, problemy, wnioski na przyszłość), potwierdzony pieczęcią zakładu pracy na górze każdej karty oraz podpisem zakładowego opiekuna praktyk na dole każdej karty;
 - opisową samoocenę studenta z własnoręcznym podpisem w sekcji karta samooceny studenta na końcu dziennika praktyk;
- b) *Karty weryfikacji efektów uczenia się* wraz z opinią i oceną zakładowego opiekuna praktyk;
 - c) Sprawozdania z realizacji praktyki zawodowej, opatrzonego własnoręcznym podpisem studenta, zaakceptowanego i podpisanego przez zakładowego opiekuna praktyk,

zawierającego charakterystykę jednostki, w której student odbywał praktykę (uwzględniającą m.in. historię jednostki, zakres jej działalności, zadania), strukturę organizacyjną jednostki, opis najważniejszych zadań wykonywanych przez studenta i pozyskanych przez niego w trakcie praktyki umiejętności.

- d) w przypadku **praktyk realizowanych za granicą**, wymagana jest uprzednia zgoda uczelnianego opiekuna praktyk oraz przedłożenie przez studenta dokumentacji dotyczącej przebiegu praktyki przetłumaczonej na język polski przez tłumacza przysięgłego (tłumaczenie dokumentacji nie dotyczy praktyk realizowanych w ramach programu ERASMUS+).
- 2) Student ma możliwość zaliczenia pełnego okresu praktyki realizowanej w ramach programu ERASMUS+.
- Warunkiem zaliczenia praktyki jest:
- a) pełne zrealizowanie programu praktyki;
 - b) po zakończonej praktyce przedstawienie opiekunowi uczelnianemu zaświadczenia o czasie pobytu oraz dokumentu Training Agreement After, stwierdzającego zrealizowanie zakładanego programu, zawierającego potwierdzenie ukończenia praktyki oraz opinię wystawioną przez uczelnię lub instytucję przyjmującą;
 - c) uzupełniony i podpisany przez uczelnię lub instytucję przyjmującą *Dziennik praktyk* wraz z *Kartą weryfikacji efektów uczenia*;
- 3) Końcowa ocena z praktyk uzależniona jest od stopnia realizacji przez studenta oczekiwanych efektów uczenia się założonych dla danej praktyki.
- 4) Do zaliczenia praktyk stosuje się skalę ocen obowiązującą w Regulaminie studiów.
- 5) Brak zaliczenia praktyki powoduje uzyskanie oceny negatywnej.
- 6) Student, który nie uzyskał zaliczenia praktyki do końca semestru, w którym powinien odbyć praktykę, może być na swój wniosek wpisany na kolejny semestr warunkowo, z obowiązkiem zaliczenia praktyki w semestrze wskazanym przez prorektora ds. kształcenia i studentów.
8. **Termin złożenia dokumentacji praktyki do uczelnianego opiekuna praktyk** konkretny termin określa każdorazowo opiekun uczelniany, najpóźniej przed końcem sesji poprawkowej w semestrze letnim.
9. **Formy odbywania praktyki:** na kierunku Bezpieczeństwo narodowe obowiązują następujące formy realizacji praktyki:
- 1) praktyka organizowana przez uczelnię:
 - a) na podstawie porozumienia, w zakładach pracy współpracujących z uczelnią, których wykaz jest dostępny na stronie internetowej uczelni;
 - b) praktyka w jednostkach organizacyjnych uczelni;
 - c) praktyka w ramach programu ERASMUS+;
 - d) praktyka w ramach realizowanych programów Unii Europejskiej;
 - 2) praktyka organizowana indywidualnie przez studenta – praktyka realizowana w zakładzie pracy wskazanym przez studenta w kraju i za granicą (po uzyskaniu zgody opiekuna uczelnianego);
 - 3) praktyka zrealizowana w ramach studiów na innym kierunku/uczelni, pod warunkiem zgodności efektów uczenia się określonych w programie praktyki.

Rozdział II. Cele i efekty praktyki

- 1) **Cel główny praktyki:** nabycie umiejętności praktycznych potrzebnych do wykonywania zawodu.
- 2) **Cele szczegółowe praktyki:**
 - a) Pogłębienie wiedzy dotyczącej specyfiki różnych jednostek organizacyjnych związanych z szeroko pojętym bezpieczeństwem narodowym i ich funkcjonowaniem w aspekcie formalnoprawnym i teoretycznym.
 - b) Wchodzenie w role zawodowe w jednostkach organizacyjnych będących potencjalnym terenem aktywności zawodowej absolwenta studiów.
 - c) Pogłębianie wiedzy o pracy na określonych stanowiskach, między innymi poprzez ćwiczenie umiejętności dokonywania trafnych obserwacji, korzystania z dostępnych informacji i narzędzi czy wykonywanie takich zadań, jakie wykonują osoby zatrudnione w danym miejscu pracy.
 - d) Pogłębianie praktycznych umiejętności związanych z zagadnieniem bezpieczeństwa narodowego tj.:
 - a. Określenie obszarów zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych bezpieczeństwa państwa;
 - b. Podejmowanie działań z zakresu profilaktyki i prewencji społecznej;
 - c. Współpraca z organizacjami ochrony i obrony narodowej oraz cywilnym wsparciem sił zbrojnych;
 - d. Praktyczna znajomość uprawnień i obowiązków funkcjonariuszy służb porządku publicznego;
 - e. Praktyczna znajomość i umiejętność zastosowania odpowiednich regulacji prawnych w zadaniach realizowanych przez służby porządku publicznego.

Ponadto, w czasie odbywania praktyki student powinien osiągnąć 9 zasadniczych efektów uczenia się. W szczególności student, który zaliczył praktykę zawodową powinien:

- a) Posiadać zaawansowaną wiedzę odnośnie specyfiki i funkcjonowania jednostki organizacyjnej, w której odbywa praktykę, zakresu zadań realizowanych w jej poszczególnych działach, uwzględniając różnorodne aspekty bezpieczeństwa publicznego;
- b) Posiadać pogłębioną wiedzę dotyczącą aktów prawa wewnętrznego wykorzystywanych w codziennej działalności jednostki, w której odbywa praktykę, mieć praktyczne doświadczenie związane z pracą na stanowisku typowym dla kierunku Bezpieczeństwo narodowe;
- c) Być gotów współpracować i inspirować do wykonywania czynności zawodowych pozostałych pracowników,
- d) W środowisku pracy powinien pogłębiać swoje kompetencje zawodowe (wiedzę oraz praktyczne umiejętności) w zakresie obsługi urzędzeń biurowych i programów komputerowych wykorzystywanych w praktyce gospodarczej, a także prowadzenia dokumentacji właściwej dla danej komórki organizacyjnej (instytucji), w szczególności związanej z bezpieczeństwem, realizując przy tym harmonogram mu zleconych prac oraz samodzielnie planując pracę własną;
- e) Potrafić zidentyfikować złożone i nietypowe problemy występujące w środowisku pracy, zwłaszcza dotyczące bezpieczeństwa i obronności oraz przedstawić koncepcję ich rozwiązania,
- f) Potrafić pozyskiwać dane, tworzyć informacje i zastosować zdobytą wiedzę, zwłaszcza dotyczącą sfery bezpieczeństwa do wykonywania zadań w środowisku pracy,
- g) Postępować w sposób odpowiedzialny i przestrzegać wymaganych w organizacji zasad postępowania, w tym: prawnych, bezpieczeństwa, etycznych – dla zapewnienia odpowiedniej jakości pracy,
- h) Samodzielnie podejmować działania na rzecz rozwoju osobistego i zawodowego zwłaszcza w sferze bezpieczeństwa publicznego,

- i) Potrafić porozumiewać się na tematy specjalistyczne z przełożonymi, współpracownikami i innymi osobami z różnych środowisk zawodowych wykazując się przy tym umiejętnością komunikacji interpersonalnej.

Rozdział III. Hospitacje praktyki

1. Hospitacje praktyk przeprowadza uczelniany opiekun praktyki w trakcie trwania praktyki w miejscu jej realizacji w liczbie określonej odrębnymi przepisami.
2. Hospitacje przeprowadza się uwzględniając losowy dobór studentów (hospitacje planowe). W przypadku stwierdzenia przez studenta lub opiekuna praktyk nieprawidłowości w realizacji praktyk, hospitacje mogą się odbyć w sposób doraźny (hospitacje pozaplanowe).

Rozdział IV. Postanowienia końcowe

1. Załączniki stanowią integralną część niniejszego Programu praktyki zawodowej:
 - a) Załącznik nr 1 do Programu praktyki zawodowej – *Karta weryfikacji efektów uczenia się*
 - b) Załącznik nr 2 do Programu praktyki zawodowej – *Protokół zaliczenia Praktyki*
2. Wszelkie pytania i uwagi należy konsultować z uczelnianym opiekunem praktyk:
dr Barbara Stefaniuk b.stefaniuk@dyd.akademiabialska.pl
3. Niniejszy program wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia przez Senat po pozytywnym zaopiniowaniu przez Senacką Komisję Jakości Kształcenia.

Załączniki:

- 1) *Karta weryfikacji efektów uczenia się;*
- 2) *Protokół zaliczenia Praktyki zawodowej*

KARTA WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**PRAKTYKA ZAWODOWA**Na kierunku: **Bezpieczeństwo Narodowe**Dla naboru: **2022/2023**Poziom kształcenia: **studia drugiego stopnia**Forma kształcenia: **stacjonarna**

Imię i nazwisko studenta: nr albumu:

Lp.	SYMBOL EFEKTU KIERUNKOWEGO	OPIS EFEKTU UCZENIA SIĘ DLA PRAKTYKI	Zaliczenie* metoda weryfikacji / podstawa zaliczenia	Ocena** zakładowego opiekuna praktyk
EU01	K_W01, K_W21	Ma zaawansowaną wiedzę odnośnie specyfiki funkcjonowania jednostki organizacyjnej, w której odbywa praktykę, zakresu zadań realizowanych w jej poszczególnych działach uwzględniając różnorodne aspekty bezpieczeństwa publicznego	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	
EU02	K_W04, K_W21	Posiada pogłębioną wiedzę dotyczącą aktów prawa wewnętrznego wykorzystywanych w codziennej działalności jednostki, w której odbywa praktykę, ma praktyczne doświadczenie związane z pracą na stanowisku typowym dla kierunku	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	

		bezpieczeństwo narodowe.		
EU03	K_U03, K_U05	W środowisku pracy pogłębia swoje kompetencje zawodowe (wiedzę oraz praktyczne umiejętności) w zakresie obsługi urządzeń i programów komputerowych wykorzystywanych w praktyce gospodarczej, a także prowadzenia dokumentacji właściwej dla danej komórki organizacyjnej (instytucji) w szczególności związanej z bezpieczeństwem, realizując przy tym harmonogram zleconych mu prac oraz samodzielnie planując pracę własną.	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	
EU04	K_U26	Potrafi zidentyfikować złożone i nietypowe problemy występujące w środowisku pracy, zwłaszcza dotyczące bezpieczeństwa i obronności oraz przedstawić koncepcje ich rozwiązania	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	
EU05	K_U03, K_U26	Potrafi pozyskiwać dane, tworzyć informacje i zastosować zdobytą wiedzę, zwłaszcza dotyczącą sfery bezpieczeństwa do wykonywania zadań w środowisku pracy.	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	
EU06	K_U25, K_U27	Potrafi porozumiewać się na tematy specjalistyczne z przełożonymi, współpracownikami i innymi osobami z różnych	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem	

		środowisk zawodowych wykazując się przy tym umiejętnością komunikacji interpersonalnej.	☐ inne:	
EU07	K_K05, K_K06, K_K10	Jest gotów współpracować i inspirować do wykonywania różnych czynności zawodowych pozostałych współpracowników.	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	
EU08	K_K09	Postępuje w sposób odpowiedzialny i przestrzega wymaganych w organizacji zasad postępowania, w tym: prawnych, bezpieczeństwa, etycznych – dla zapewnienia odpowiedniej jakości pracy.	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	
EU09	K_K06, K_K07	Samodzielnie podejmuje działania na rzecz rozwoju osobistego i zawodowego zawłaszcza w sferze bezpieczeństwa publicznego.	☐ rozmowa z praktykantem ☐ test pisemny lub ustny ☐ obserwacja pracy praktykanta i codzienna współpraca z praktykantem ☐ inne:	

*Należy wybrać lub podać metodę weryfikacji efektu uczenia się

**Należy wykorzystać poniższe kryteria oceny stopnia osiągniętych przez studenta efektów uczenia się

Należy wykorzystać poniższe kryteria oceny stopnia osiągnięcia przez studenta efektu uczenia się:

- 5.0 – efekt uczenia się został osiągnięty bez zastrzeżeń
- 4.5 – efekt uczenia się został osiągnięty z pojedynczymi brakami/błędami
- 4.0 – efekt uczenia się został osiągnięty z nielicznymi brakami/błędami
- 3.5 – efekt uczenia się został osiągnięty z wieloma brakami/błędami
- 3.0 – efekt uczenia się został osiągnięty z licznymi i istotnymi brakami/błędami
(minimalnie wymagany poziom osiągnięcia efektu)
- 2.0 – efekt uczenia się nie został osiągnięty

Opinia zakładowego opiekuna praktyk na temat pracy studenta (należy uwzględnić opis powierzonych zadań):

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
podpis zakładowego opiekuna praktyk

.....
miejsowość i data

PROTOKÓŁ ZALICZENIA PRAKTYKI ZAWODOWEJ

(wypełnia uczelniany opiekun praktyk)

Na kierunku: Bezpieczeństwo Narodowe

Dla naboru: 2022/2023

Poziom kształcenia: studia drugiego stopnia

Forma kształcenia: stacjonarna

Imię i nazwisko studenta:.....

Nr albumu:

Dokumentacja praktyk pod względem ilościowym i jakościowym

(1) Dziennik Praktyk	zaliczono	brak zaliczenia
(2) Karta weryfikacji efektów uczenia się (ocena wystawiona przez zakładowego opiekuna praktyk)	zaliczono	brak zaliczenia ocena:.....
(3) Sprawozdanie zaakceptowane i podpisane przez zakładowego opiekuna praktyk	zaliczono	brak zaliczenia

Ocena wystawiona na podstawie wymaganych dokumentów przez uczelnianego opiekuna praktyk:

.....

Białą Podlaska, dnia:

Podpis uczelnianego opiekuna praktyk:.....